

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Податковий статус поворотної фінансової допомоги для осіб, що провадять незалежну професійну діяльність

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Поворотна фінансова допомога – це сума коштів, яка передається однією особою іншій у тимчасове користування без будь-яких нарахувань процентів чи іншої плати за користування (п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 розд. I Податкового кодексу України). Така допомога передбачає обов'язкове повернення у визначений строк. Вона може бути оформлена за договором позики, що укладається відповідно до вимог Цивільного кодексу України.

За своєю суттю, договір позики є юридичною підставою для отримання поворотної фінансової допомоги. У межах цього договору одна сторона передає грошові кошти або інші речі, визначені за родовими ознаками, у власність іншій стороні. Водночас позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві еквівалентну суму або відповідну кількість речей тієї ж якості.

Для осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, зокрема приватних виконавців, питання оподаткування є особливо важливим. Податковий кодекс України визначає, що оподатковуваним доходом для таких осіб є сукупний чистий дохід. Він обраховується як різниця між загальним доходом (наприклад, винагородою за діяльність) і витратами, які документально підтверджені та пов'язані з професійною діяльністю.

У випадку приватних виконавців, дохід визначається на підставі винагород, отриманих відповідно до Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Варто підкреслити, що якщо приватний виконавець отримує поворотну фінансову допомогу (позичені кошти), така сума не враховується як дохід у складі незалежної професійної діяльності, оскільки підлягає обов'язковому поверненню. Це означає, що на момент отримання таких коштів не виникає обов'язок їх оподаткування.

Однак якщо настане ситуація, коли поворотна фінансова допомога не буде повернута у визначений договором строк, така сума втрачає свій статус позики і фактично стає доходом фізичної особи. У такому разі її необхідно включити до загального річного оподаткованого доходу, і вона підлягає оподаткуванню за правилами, які діють для фізичних осіб.

Таким чином, ключовим чинником у визначенні податкового статусу поворотної фінансової допомоги є дотримання умов її повернення, встановлених договором.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа:
tr.ikc@tax.gov.ua

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
червень – 2025, наклад 50 прим.